

Stalno preverjanje stališč

Iz zapisnikov o delu konference delegacij in neposrednih razgovorov ugotavljamo, da delegacije v OZD proučujejo skupščinsko gradivo, se povezujejo v konference delegacij preko katerih pošiljajo svoje delegate v zbor združenega dela skupščine občine. Večina delegacij predvsem tistih, ki delajo v dobro organiziranih organizacijah združenega dela so že sprejele sporazume o oblikovanju konference delegacij in se njihovi delegati tudi redno udeležujejo sestankov konferenc. Manj aktivni so delegati v tistih organizacijah združenega dela, oz. kjer delovna skupnost šteje le nekaj članov. Notranje delo v konferencah delegacij se oblikuje na osnovi sprejetih poslovnikov o delu konference delegacij. Organizacijsko je torej delo delegacij steklo, v vsebinskem pogledu pa se odpira vrsta vprašanj.

ODNOS DELEGACIJ DO ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA

Delegacija ima z ustavo predvidene pravice in dolžnosti, med katerimi je tudi odgovornost delegacije do delovnih ljudi, ki so delegate izvolili. Zaradi tega je delegacija dolžna, da pred samoupravne organe OZD oziroma na zbor delavcev prinaša vsa tista vprašanja, ki so posebnega pomena za organizacijo združenega dela še pred

odločanjem o teh vprašanjih v skupščini. Delegacija je dolžna obveščati organizacijo združenega dela o delu skupščine, o delu delegatov v skupščini kot tudi občasno poročati zboru delavcev — volilcem o svojem delu.

V ne tako malo delovnih organizacijah so samoupravni organi razpravljali o delegacijah le takrat, predno so bile izvoljene in so sprejemali pristopne izjave za vključitev svoje delegacije v konferenco delegacij. Potlej so delegacije prepustili več ali manj, da so delale kakor so vedele in znale. Med vprašanji o njihovem delu niso redka vprašanja o metodah dela delegacije, predvsem pa še naslednje vprašanje: Ali delegacija lahko samostojno odloča o vprašanjih, ki so na dnevnem redu zbora združenega dela skupščine občine in ki imajo za delovno organizacijo materialne posledice? Ali se mora delegacija prej o teh vprašanjih posvetovati z zborom delavcev in dobiti soglasje, da samoupravni akti delovnih organizacij po večini vsebujejo le nekaj načelnih določil o formiranju delegacij, manjkajo pa konkretne opredelitve odnosov delegacija — zbor delavcev — samoupravni organi — družbenopolitične organizacije itd.

Če izhajamo iz ustavne opredelitve vloge delegacije, potem

lahko delegacija o določenih vprašanjih, ki so na dnevnem redu skupščine samostojno razpravlja in zavzema stališča. O vprašanjih posebnega interesa za OZD pa mora verificirati svoja stališča s samoupravnimi organi OZD, oziroma zborom delovnih ljudi. Katera so vprašanja posebnega interesa za VZD pa mora verificirati svoja stališča s samoupravnimi organi OZD oziroma zborom delovnih ljudi. Katera so vprašanja posebnega interesa in pred katere organe v OZD naj gredo v predhodno razpravo, ni možno dati konkretnega napotila, verjetno pa so to vsa vprašanja, ki posredno ali neposredno vplivajo na poslovanje organizacije združenega dela, na rezultate poslovanja, materialni položaj delovnih ljudi, pogoje gospodarjenja, kadrovske politike itd.

Navedene pravice, dolžnosti in obveznosti delegacije do organizacije združenega dela je nujno določiti v statutu OZD oziroma v drugih splošnih aktih.

Tudi glede obveščanja o delu skupščine družbenopolitične skupnosti je potrebno določiti v statutu OZD način obveščanja. Pri tem je priporočljivo, da se uporabljajo vsa razpoložljiva sredstva informiranja v OZD, tako prek internih glasil, oglasnih desk kot javno obveščanje na zborskih delovnih ljudi.

Poročilo delegacije o svojem delu zboru delovnih ljudi ne smemo enačiti z vprašanjem informiranja delovnih ljudi o delu skupščine, o organizaciji razprav, o vprašanjih posebnega pomena za OZD itd. Pri poročanju delegacije o svojem delu gre za seznanjanje delovnih ljudi — volilcev o delu delegacije in delegatov v skupščini: s katerimi vprašanji se je delegacija ukvarjala, kakšni rezultati so bili doseženi, kakšna je bila aktivnost delegatov itd. Torej ne gre za formalistično poročanje o številu sej in številu točk dnevnega reda itd. Zbor delovnih ljudi — vo-

lici — naj na osnovi takega poročila ocenijo delo delegacije in delegatov, jih opozorijo na pomanjkljivosti, ponudijo delegatom pomoč pri njihovem delu in potrdijo pravilnost dela delegacije.

POVEZOVANJE DELEGACIJE ZA ZBOR ZDRUŽENEGA DELA IN DELEGACIJE ZA SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI

Iz dosedanjega dela je opaziti določeno zaprtost pri delu posameznih delegacij. V programu dela skupščin družbenopolitičnih skupnosti in skupščin samoupravnih interesnih skupnosti pa je veliko vprašanj in problemov, ki jih obravnava oboje delegaciji oziroma zbor obeh skupščin v enakopravnem odločanju. V takih primerih je nujno, da delegaciji predhodno razčističujeta nejasna vprašanja in usklajujeta oziroma oblikujeta svoja stališča, s katerimi skupaj nastopata pred organi samoupravljanja v OZD oziroma pred zborom delovnih ljudi. Zaradi tega so potrebni stalni kontakti med vodjema obeh delegacij, predvsem pri programiranju dela delegacij in njihovi povezavi do zbora delovnih ljudi in drugih samoupravnih organov v OZD.

ODNOS DELEGACIJE DO IZVOLJENEGA DELEGATA V SKUPŠČINI DRUŽBENO-POLITIČNE SKUPNOSTI

Pri tem odnosu gre za tri osnovna vprašanja; odgovornost delegata v skupščini, dajanje smernic delegatu za delo v skupščini in poročanje delegata svoji delegaciji o njegovem delu v skupščini.

Naloge, pravice in dolžnosti delegatov so opredeljene v 165. členu slovenske ustave. Delegat se mora ravnati po smernicah svoje delegacije, ob tem pa mora upoštevati interese drugih delegacij in imeti pravičen pristop do sporazumevanja in

dogovarjanja. Na osnovi vseh teh treh pristopov se delegat v skupščini samostojno odloča.

V primeru različnosti stališč v skupščini, ko se osebno ne more opredeliti za določeno stališče, lahko delegat zahteva, da se razprava o določenih točkah preloži oziroma lahko zahteva odmor, da bi se medtem časom posvetoval z ostalimi delegati.

To je nekaj odgovorov na probleme, ki so se pojavili ob delu delegatov v delegacijah OZD in v skupščinah in upam, da bodo služili kot napotek delegatom in delegacijam za nadaljnje delo.

IVAN HAFNER

»HUDOMUŠNEŽI« NA KOLESARSKI STEZI

Iz sobote na nedeljo, tik pred akcijo torej, so jo neki zlikovci (kako pa bi jih lahko še drugače imenovali, nemara hudomušneži?) organizatorjem zagodili. Na cesti proti Dobrovi so »preusmerili« začrtano progo tako, da bi se po njihovem nič hudega sluteči trim kolesarji namesto na cilj pripeljali v »slepo ulico« oziroma po treh kilometrih na samotno kmetijo. Treba je reči, da so to delo opravili zelo temeljito. Vse nove oznake, puščice in napise so porisali z enako barvo in enakimi oziroma zelo podobnimi črkami. K sreči so organizatorji to »pote-gavščino« navsezgodaj zjutraj, torej še pravočasno, odkrili. Preostalo jim je, da so na kritičnem »križišču« postavili človeka, ki je potem celo dopoldne pravilno usmerjal kolesarsko kolono. Treba je povedati, da se je takrat do dobra natelovadil in si obrazil glasilke...

Čas pritiska

Na podlagi določil Pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje najemnih stanovanj, zgrajenih s sredstvi za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu Samoupravne stanovanjske skupnosti Ljubljana, so vse občinske samoupravne stanovanjske skupnosti v Ljubljani, objavile v »Ljubljanskem dnevniku« in »Delu«, I. natečaj za pridobitev družbenih najemnih stanovanj, zgrajenih s sredstvi za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu.

Glede na to, da je bil omejeni natečaj objavljen 26. oz. 27. septembra in da je trajal 30 dni, je stanovanjska skupnost Ljubljana sprejemala vse vloge prosilcev za pridobitev stanovanj do vključno 29. oktobra 1975.

Kakšne bodo nadaljnje naloge občinskih samoupravnih stanovanjskih skupnosti (ker je na njih, zlasti na njihove odbore za družbeno pomoč odpadlo največ nalog v zvezi z dodeljevanjem stanovanj), potem, ko bo stanovanjska skupnost Ljubljana, ki je vloge prosilcev sprejemala, dostavila le-te občinskim stanovanjskim skupnostim?

Tako, kot tudi drugim bo samoupravna stanovanjska skupnost Ljubljana odstopila po končanem natečaju vse vloge tistih prosilcev, ki imajo v naši občini stalno prebivališče, tudi samoupravni stanovanjski skupnosti občine Center.

Predvidevamo, da bomo v skladu z dogovorom vseh predsednikov občinskih odborov za družbeno pomoč, s predsednikom odbora za družbeno po-

moč samoupravne stanovanjske skupnosti Ljubljana, od samoupravne stanovanjske skupnosti mesta Ljubljana v začetku novembra sprejeli le kompletirane vloge, t.j. z vsemi potrdili, ki so bila zahtevana v natečaju. Šele v sredini novembra pa pričakujemo od samoupravne stanovanjske skupnosti Ljubljana tudi tiste vloge, ki jih leta ni mogla kompletirati, čeprav je od prosilcev že zahtevala, da naknadno kompletirajo svoje vloge.

Popolnoma je razumljivo, da samoupravna stanovanjska skupnost občine Center, kakor tudi vse ostale občinske samoupravne stanovanjske skupnosti mesta Ljubljane sploh ne bodo obravnavale vlog tistih prosilcev, ki ne izpolnjujejo pogojev, navedenih v natečaju. Za tiste prosilce, ki sicer izpolnjujejo pogoje (vsaj kolikor je razvidno iz nepopolnih potrdil, ocen TOZD ali pa mnenj), vendar pa niso predložili prav vseh predvidenih potrdil (kar bo razvidno iz dopisa Samoupravne stanovanjske skupnosti Ljubljana — v mapi vsakega takega prosilca), bo odbor za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu še enkrat (to je drugič!) zahteval, da manjkajoča potrdila predlože v roku 8 dni. Kolikor tudi tedaj ne bomo dobili potrdil, bo prosilec črtan iz seznama.

Odbor za družbeno pomoč samoupravne stanovanjske skupnosti naše občine je na svoji 4. seji, 2. 10. 1975 ustanovil več komisij, ki bodo opravile ogled stanovanjskih in

Nadaljevanje na 12. strani

Bratska kri

Od 24. do 26. oktobra je bila na obisku v Ljubljani 50-članska delegacija krvodajalcev A. V. I. S. iz pobratene Parme. Italijanski krvodajalci, ki so bili v Sloveniji že tretjič, so bili gostje mestnega odbora Rdečega križa. Prvi dan obiska je italijanske krvodajalce sprejel v prostorih Kluba poslancev tudi v. d. predsednika občinske skupščine Vid Štempihar.

Drugi dan so parmski krvodajalci dali kri na Zavodu SRS za transfuzijo, potem pa so jim podelili krvodajalska priznanja. Izmenjava krvodajalcev med Parmo in Ljubljano poteka že od leta 1970. Prihodnje leto so na vrsti ljubljanski krvodajalci, ki bodo odpotovali v Parmo. V soboto 25. oktobra je krvodajalce sprejel tudi predsednik IS SML Dagmar Šuster, zvečer pa jim je medvoška tovarna Donit pripravila slavnostno večerjo. Zadnji dan obiska so si italijanski gostje ogledali Postojnsko jamo in Lipico ter nato odpotovali domov v Parmo. Ob tej, vsekakor humani akciji, lahko dodamo le to, da smo takšnih izmenjav lahko sila veseli, saj se tudi tako krepijo bratske vezi med pobratenimi mesti.

Na sliki: sprejem pri predsedniku skupščine občine Ljubljana-Center.

Foto: L. Čuh

drugi razmer prav vsakega upravičenega prosilca. Pri tem mislimo na tiste prosilce, ki izpolnjujejo vse pogoje po natečaju in ki so svojo prošnjo opremili z zahtevanimi potrdili.

Člani komisij, ki bodo od začetka novembra delovali v omenjenih komisijah, so imeli 28. 10. 1975 posvet, ki ga je za vse občinske komisije vseh ljubljanskih občin organiziral odbor za družbeno pomoč samoupravne stanovanjske skupnosti mesta Ljubljane. Na posvetu so se člani omenjenih komisij dogovorili o enotnih smernicah za delo komisij, ki bodo po vsej Ljubljani točkovale stanovanjske razmere upravičenih prosilcev za stanovanja, zgrajena s sredstvi za družbeno pomoč.

Predviden čas za delo teh komisij pa je zelo kratek.

Na podlagi predhodnih informacij iz samoupravne stanovanjske skupnosti Ljubljane ocenjujemo namreč, da bo število upravičenih prosilcev v naši občini večje od števila upravičenih prosilcev na podlagi natečaja bivšega solidarnostnega stanovanjskega sklada za območje ljubljanskih občin v letu 1974. Če to ne velja za druge občine, potem lahko trdimo, da je to rezultat res dobro organiziranega dela nekaterih krajevnih skupnosti v naši občini, še posebej Stare Ljubljane. To obenem dokazuje, da tudi znatno ostrejši pogoji 5-letnega bivanja in dela v Ljubljani ni vplival na zmanjšanje števila upravičenih prosilcev v naši občini v taki meri kot v drugih. Torej, če bo večje število upravičenih — bo težje in obsežnejše delo komisij, ki bodo delale predvsem v popoldanskem času in ob sobotah dopoldne, do predvidoma 5. ali 6. decembra 1975. Po opravljenih ogledih bo odbor za družbeno pomoč samoupravne stanovanjske skupnosti občine Ljubljana-Center sestavil občinsko prednostno listo za pridobitev stanovanja — po posameznih

kategorijah upravičenih prosilcev: družine in občani z nižjimi dohodki, mlade družine in upokojeni občani.

Odbor za družbeno pomoč bo omenjeno občinsko prednostno listo poslal v obravnavo Izvršilnemu odboru samoupravne stanovanjske skupnosti Ljubljana-Center, le-ta pa jo bo poslal v obravnavo Skupščini samoupravne stanovanjske skupnosti občine Ljubljana-Center z vsemi dopolnitvami in predlogi iz javne razprave.

Skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti bo seznanjena tudi z listo prosilcev, katerih prošnje je odbor zavrnil kot neupravičene.

Po soglasju s predloženo prednostno listo bo Skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti občine posredovala prednostno listo občine samoupravni stanovanjski skupnosti Ljubljane zaradi sestave enotne prednostne liste vseh ljubljanskih občin.

Od zaključka dela komisij, ki bodo opravljale ogleda stanovanjskih pogojev upravičenih prosilcev pa do pošiljanja občinske prednostne liste samoupravni stanovanjski skupnosti Ljubljana, naj bi poteklo le 10 dni.

Menim, da bo to delo v tako kratkem času nemogoče opraviti, saj v tem primeru sploh ne bi moglo biti javne razprave o predlogu občinske prednostne liste, kar pa seveda nikakor ne bi bilo v skladu s pravicami občanov in bi seveda tudi onemogočilo normalno delo delegatov Skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti občine.

Delegati samoupravne stanovanjske skupnosti občine center, še posebej pa odbor za družbeno pomoč in njegove komisije, ki bodo točkovale stanovanjske razmere upravičenih prosilcev, bodo pri tej važi akciji sodelovali z delegati SOB Ljubljana-Center, kadrovskimi službami OZD v občini, krajevnimi skupnostmi v občini, Centrom za socialno delo občine in v Občinski zvezi sindikatov, vse s ciljem, da

bi to, eno najbolj pomembnih družbeno-političnih akcij v Ljubljani v letošnjem letu opravili na najbolj ustrezen način in v splošno zadovoljstvo vseh občanov in delovnih ljudi naše občine.

Razen tega natečaja je v teku tudi natečaj za posojila de-

lavcem, zaposlenim pri zasebnih delodajalcih (za stanovanja v etažni lastnini, gradnjo individualnih stanovanjskih hiš ali za adaptacijo stanovanjskih hiš).

Glede na to, da bo te dni izšel tudi Odlok o delni nadomestitvi stanarine (subvencio-

niranje), ki ga je sprejela Skupščina mesta Ljubljane na seji 9. okt. 1975, bomo v naslednji številki objavili celoten odlok in tudi pojasnila ter obvestila naše občinske stanovanjske skupnosti, ki je nje gov izvajalec.

SILVO GRGIČ

UREDNIŠKA KRAMLJANJA

V občinskem glasilu moramo biti konkretni

Marsikateri občan je mišljenja, da je poglavitna napaka našega tiska v tem, da preveč teoretizira in da navaža vse premalo praktičnih primerov iz življenja in gospodarjenja. Še zlasti je treba biti konkretni v občinskem glasilu kot so Dogovori.

Pisati moramo, kaj je poglobljena razredno delavska iniciativa dejansko dosegla v boju za stabilizacijo, proti inflaciji, za smotrnejšo politiko uvoza in izvoza. Postreči moramo s podatki in številkami. Samo tako bo razvidno, kako delavska pobuda vpliva na proizvodnjo, produktivnost, rentabilnost. Dragocen nam je še tako droben primer, kako je delavec uspel zmanjšati izmeček, prihraniti reprodukcijski material, doseči z drobnimi izumi racionalizacijo pri živem delu, materialu, transportu, stroških itd. Kako se v tovarnah skozi vse odločnejšo samoupravo uveljavlja nagrajevanje po delu; kako zorijo odnosi pri formiranju in delitvi dohodka; kako in kje delavec pobudi vendar že vpliva na načrtovanje, na po-

slovno in investicijsko politiko, na razširjeno reprodukcijo; kako in kje se spodbikajo tla tehnokratizmu in odtujevanju sredstev od delavskega vpliva; kako deluje delavska kontrola, kaj je bilo storjenega za boljši delavčev življenjski standard in za pravičnejše vrednotenje minulega dela. Za naš časopis so najbolj dragoceni pozitivni primeri o vsem tem, zato želimo, da bi prejeli čimveč tovrstnih obvestil iz tovarn pa tudi iz drugih organizacij združenega dela.

Nadalje smo dolžni kar se da konkretno pisati o krajevnih skupnostih. Čimveč zapisov o akcijah, o raznolikosti dela in aktivnosti, popularizirati moramo ljudi, ki so duša socialnih, drobno gospodarskih, prosvetnih, kulturnih, skrbniških, športnih, družbenih in vseh drugih dejavnosti, ki vodijo direktno k boljšemu vsakdanjiku in boljšemu standardu občanov. Opisovati moramo potek teh akcij; prikazovati uspehe, ki so sad naraščajoče politične osveščenosti na terenih, včasih pa z do-

brohotno kritiko ošvrkniti lenobo, nedelavnost, zaspalost. In spet: dobrodošla nam mora biti še tako drobna informacija, da je le konkretna in preverjena. Poglavje zase so odnosi med krajevnimi skupnostmi in delovnimi organizacijami na njihovem ozemlju. Kakšno je sodelovanje? Kako se bolj ali manj skladno dopolnjujejo, kako si medsebojno pomagajo? Ali je za uspešno delo krajevnih skupnosti zares vedno ali povsod odločujoče samo več ali manj denarja, ki je na razpolago? Kaj dela mladina, kako uspešne so posamezne sekcije? Kje so zastoji zaradi ohlapnega dogovarjanja in obveščanja? Naš časopis naj razgrinja in popularizira, kako v krajevni skupnosti raste zavest ljudske usodne medsebojne povezanosti, prijateljstva in tovarištva.

Vsem občanom, ki bi nam o tem napisali vest ali članek, pa želimo spet in spet položiti na srce: v občinskem glasilu je treba pisati o resničnih stvareh na konkreten način.

Z. KRŽISNIK

Jože Klanjšek – Vasja (Ižanc)

Če bi nekdo naredil statistiko o odstotku udeležencev revolucije, ki so se posebno odlikovali, izšli pa so po sedanjem izrazoslovju iz »neurejenih« družin, bi bil odstotek bržkone precejšen. Težave, ki so jim bili zaradi razmer še kot otroci izpostavljeni, so vsekakor močne značaje prekalile že zdavnaj pred vojno. Ko so prišli hudi časi preizkušnje za skoraj vse Slovence, so že vedeli, kje je njihovo mesto in kaj morajo narediti.

Eden takih je bil tudi pokojni narodni heroj Jože Klanjšek-Vasja. Rojen je bil v vasi Drtja pri Domžalah 29. aprila 1917, oče je bil delavec, mati gospodinja. Poleg Jožeta sta imela še hčerko. Toda leta 1923 sta se oče in mati tako sprla, da sta sklenila živeti ločeno. Otrok sta ostala pri materi. Jože je komaj sedemleten že moral iti za pastirja. V osnovno šolo je začel hoditi v Moravčah, nadaljeval pa jo je na Igu, kjer je služil. Končal je šest razredov, nato pa se je šel učiti za vodovodnega instalaterja v Ljubljano, kjer je tudi končal tri razrede obrtne šole. V tem času sta mati in sestra stanovali v Hrenovi ulici v Ljubljani in je lahko živel pri njima. Leta 1935 se je izučil in se zaposlil, spet v Ljubljani. Leta 1938 je moral k vojakom, služil je 18 mesecev pri letalstvu kot mehanik in kot tak dobil stopnjo kaplarja. Po odsluženju vojaščini ni mogel nekaj časa dobiti službe, odšel je na Gorinjsko in nekaj časa delal kot sobar ter portir po kranjskogorskih hotelih. Šele tik pred vojno so ga vzeli na delo v seniško železarno. V tem času je bil že član naprednega sin-

dikata, leta 1936 pa je bil nekaj časa pri telovadni organizaciji »Sokol«.

Aprila 1941 je bil pri vojaki, izognil se je zajetju in se vrnil v Ljubljano, čez nekaj časa pa je odšel na Jesenice delat. Toda avgusta 1941 mu je tam postalo prevroče, pobegnil je in spet prišel v Ljubljano. Tu se je kmalu vključil v Osvobodilno fronto in odšel decembra istega leta k partizanom na Krim. Nekaj časa je bil v šolskem taborišču na Koželjeku, katerega borci so postali jedro 3. partizanskega bataljona, ki je dobil ime po Ljubu Serčerju.

Ze aprila 1942 je postal v tem bataljonu četni komandir, maja pa bataljonski komandant. Konec januarja 1942 je postal tudi kandidat, 10. marca 1942 pa član Komunistične partije Slovenije.

Spomladi 1942 so se naše enote zelo hitro krepile, nastajale so nove čete, bataljoni in odredi. Ti so potrebovali komandirje, komandante in politične komisarje, višji štabi so za to delo odredili pač tiste, ki so se prej najbolj odlikovali, čeprav mnogokrat ni bilo zadosti časa, da bi se izkazali v daljšem časovnem razdobju. Potem so tiste, ki so zagrešili kakšno napako, tudi hitro in neusmiljeno odstranili s položajev in poslali med navadne partizane. Toda Klanjšek je bil med tistimi, katerih pot je vodila vedno višje, kar je znak, da je bil kot poveljnik zelo uspešen in da je prekašal mnoge druge, čeprav sta bili njegova šolska in vojaška izobrazba. Pomagala sta mu naravna bistrina in iznajdljivost, da o osebnem pogumu, s katerim je bil vedno

za zgled niti ne govorimo.

Tako je bil že junija 1942 komandant Kočevskega odreda, ki mu je dokaj uspešno poveljeval tudi med poletno italijansko ofenzivo. Ob ustanovitvi Serčerjeve brigade je postal nemestnik brigadnega komandanta. Serčerjeva brigada se je celo zimo 1942 na 1943 v zasneženih notranjskih gozdovih bojevala z belogardisti, katerih postojanke so rasle tudi po zakotnih vaseh kot gobe po dežju. Spomladi 1943 je postal komandant Serčerjeve in že 1. maja 1943, med prvimi poveljniki naše vojske dobil majorsko stopnjo. Odlikoval se je v bojih okoli Žužemberka, kjer se je izkazal ne le z junaštvom, ampak tudi z iznajdljivostjo. S poškodovanega italijanskega tanka so partizani vzeli brzostrelni topič in ga po njegovem ukazu pritrčili na os z dvema kolesoma, sneta s kmečkega voza. Toda v teh bojih je bil ranjen od mine, ni se dolgo zdravil, spet je hitel v boj in bil pri Grčaricah ob zavzetju četniške postojanke spet ranjen.

Novembra 1943 je prišel iz bolnišnice. Tedaj je dobil že stopnjo podpolkovnika in postal načelnik štaba 7. korpusa. Potem ko je decembra istega leta med napadom na Kočevje padel komandant 14. divizije Mirko Bračić, je njegovo mesto zasedel Jože Klanjšek. Divizija, ena izmed dveh slovenskih, kjer je bilo sorazmerno največ starih partizanov, kar dve brigadi, je dobila kmalu zatem posebno nalogo, zelo kočljivo in nevarno. Odšla naj bi na Štajersko ter tam okrepi tamkajšnje partizanske eno-

te z izkušenimi poveljniki in komisarji, nato pa skupaj z njimi izpeljala splošno mobilizacijo in množično vstajo, podobno kot so bile že 1942 in 1943 na Dolenjskem in Primorskem.

O pohodu 14. divizije čez Hrvaško na Štajersko, o naporih pohodnih, hudih bojih ter snegu in mrazu so pisali že številni pisci, zato ni treba njihovi ugotovitvi ponavljati. Dovolj je, če ugotovimo, da je bil pohod 14. divizije ena izmed najhujših preizkušenj za njene borce. Med pohodom je Klanjšek kot komandant večkrat sam pomagal nositi ranjence, ko je bilo hudo in ko so na smrt izmučeni borci začeli omahovati pred sovražnikovo premočjo, je tudi sam jurišal s člani divizijskega štaba.

14. divizija se je nazadnje le prebila iz mnogih sovražnikovih obročev, čeprav za ceno starih in izgub. To so mu nekateri zamerili, toda drugače ni šlo, ukrepal je po svoji presoji in po nasvetih tovarišev divizijskega štaba ter delegata glavnega štaba.

Potem ko se je tudi na Štajerskem začela naša ofenziva, so Klanjška poslali na Primorsko. Najprej je bil komandant 30., nato pa 31. divizije, spet je bil hudo ranjen, ko je ozdravel, pa je postal namestnik komandanta 9. korpusa. Kot tak se je udeležil bojev v zadnji ofenzivi leta 1945, ko se je korpus moral bojevati za lastni obstoj in se prebijati iz obročev za ceno hudih žrtev.

Po vojni je ostal v vojski, kakor so od njega zahtevali in kakor mu je velevala dolžnost. Ni spraševal, kam ga bodo poslali in kaj bo moral delati. Štirinajstkrat laže in huje ranjen je bil leta 1955 kot polkovnik upokojen, potem ko je obredel skoraj vso Jugoslavijo ter končal višjo vojno akademijo.

Tudi kot civilist je ostal neverjetno delaven človek z močnim občutkom za dolžnost. Kot tak je opravljal vrsto odgovornih služb po raznih krajih, navadno so ga poslali spet tja, kjer je bilo najbolj kočljivo in spet ni nikoli ugovarjal.

V tem času, ko je bil član republiške konference SZDL ter republiškega odbora Zveze združenih borcev NOV, se je odlikoval tudi kot član osrednjega vodstva Zveze rezervnih oficirjev, kasneje Zveze rezervnih oficirjev in podoficirjev, oziroma Zveze rezervnih vojaških starešin. Takrat, ko je prišel iz vojske, ta organizacija še zdaleč ni bila to kar je zdaj, saj je šele iskala načine in oblike dela ter delovna območja. Spet se je izkazal z iznajdljivostjo in občutkom za to, kaj je prav. Bil je eden izmed tistih, ki so navkljub težnjam dokaj njega dela vodstva vztrajali na obujanju partizanskih tradicij in tako dali svoj delež k temeljem današnjega načela o vse-ljudski obrambi.

V tem času, med 1955. in 1965. letom, je živel v skromnem stanovanju na Prešernovi v Ljubljani. V tem stanovanju je tudi umrl kot žrtev povsem nenavadne nesreče. Golob, kakršnih je tudi v Ljubljani več kot preveč, je začel v dušnik plinskega boilerja v kopalnici in ga zamašil ter poginil. Ko je Klanjšek prižgal plin, da bi segrel vodo za kopanje, ni bilo dovolj kisika in ne da bi se zavedal, je omedlel zaradi ogljikovega monoksida. Ko ga ni bilo predolgo iz stanovanja, so vlomili vrata in ga našli, uradno velja za datum njegove smrti 18. september 1965. Tako je pred kratkim preteklo deset let od njegove tragične smrti v mirnih časih, smrti junaka, ki je stokrat in stokrat gledal smrti v obraz.

MILE PAVLIN